

TTÜ RAAMATUKOGU TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE AASTAARUANNE 2011

1. Raamatukogu struktuur

Direktor Jüri Järs

- Bibliograafiaosakond, Department of Bibliography, Signe Jantson
- Infoosakond, Information Services Department, Taimi Nurmiste
- IT talitus, IT Division, Siim Liivand
- Kataloogimisosakond, Cataloguing Department, Tiiu Tammaru
- Komplekteerimisosakond, Acquisition Department, Kate-Riin Kont
- Majandustalitus, Operations Division, Ants, Nukki
- Köitekoda, Bindery
- Teadus- ja arendustalitus, Research and Development Division, Konrad Kikas
- Teenindusosakond, Library Services Department, Tuuliki Tõiste
- TTÜ Muuseum, TUT Museum, Liia Rebane
- TTÜ Kirjastus, TUT Press, Jüri Veerits

2. Raamatukogu teadus- ja arendustegevuse (edaspidi T&A) iseloomustus

2.1. Raamatukogu T&A kirjeldus ja tähtsamad tulemused

Raamatukogu teadus- ja arendustöö erineb teiste TTÜ asutuste ja allüksuste omast. Raamatukogu tegevusvaldkondadeks on raamatukogu- ja infoteeninindus, raamatukogu- ja infoteaduse alane teadus- ja arendustegevus, infootsingu nõustamine ja lugejakoolitus ning sellest tulenev vastavasisuline arendustöö. Lugejakoolitus toimub ülikooli õppetöö raames. Teadus- ja arendustöö tegemiseks korraldatakse peamiselt rakendus- ja arendusuuringuid. Raamatukogul ei ole sihtotstarbeliselt finantseeritavat põhiteemat.

Raamatukogu direktor Jüri Järs on TTÜ nõukogu ja TTÜ nõukogu teaduskomisjoni liige ning asedirektor Gerda Koidla TTÜ keeltekeskuse nõukogu liige.

Raamatukogu 4 olulisemat publikatsiooni 2011. aastal.

1. Kikas, K. Ühiskond ja raamatukogu : vaade ajaloole. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu, 2011. 166 lk.
2. Mägi, V. (koost.). Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2010. [Tallinn] : TTÜ kirjastus, 2011. 476 lk., 16 lk. värvifotod. (Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat ; 18).
3. Mägi, V., Valmas, A. (koost.). Eesti teadlased ja insenerid välismaal : [artiklikogumik]. Tallinn : Teaduste Akadeemia Kirjastus, 2011. 296 lk.
4. Prööm, R. (koost.). Eesti tehnikaartiklid 1941-1944 : bibliograafia. Registrid 1918-1944. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 2011. 284 lk. (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu töid. B ; 13).

Teadus- ja arendustegevusega tegeles raamatukogus 20 töötajat:

Kikas, Konrad, teadus- ja arendustalituse juhataja, infoteaduse magistri kraad
Valner, Tiit, pearaamatukoguhoidja

Jantson, Signe, bibliograafiaosakonna juhataja, infoteaduse magistri kraad
Järs, Jüri, direktor
Koidla, Gerda, asedirektor
Nurmiste, Taimi, infoosakonna juhataja
Riives, Helje, peabibliograaf
Mägi, Katri, ainespetsialist, sotsiaalteaduse magistri kraad (infojuhtimine)
Tõiste, Tuuliki, teenindusosakonna juhataja
Pihlakas, Maie, ainespetsialist
Liivand, Siim, IT talituse juhataja
Janu, Ave, süsteemihaldur
Vahtra, Milvi, bibliograaf
Prööm, Riina, bibliograaf
Paas, Marita, bibliograaf, usuteaduse magistri kraad (religiooniantropoloogia)
Tibar, Aiki, bibliograaf, infoteaduse magistri kraad
Bobrov, Katrin, peabibliograaf, sotsiaalteaduse magistri kraad (infoteadus)
Mägi, Vahur, projektijuht, filosoofiadoktor kultuuriajaloo alal
Kont, Kate-Riin, komplekteerimisosakonna juhataja, infoteaduse magistri kraad
Rebane, Liia, TTÜ muuseumi direktor, filosoofiamagister

Raamatukogu teadus- ja arendustööde teemad ja alateemad:

1. Teema: Raamatukogu- ja infoteeninduse tulemuslikkus

Teema koosnes 2011. aastal järgmistest alateemadest:

- TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuur. Tiit Valner .
- Ühiskond ja raamatukogu. Konrad Kikas
- TTÜ Raamatukogu väärtuse hindamine. Juht: Konrad Kikas
- TTÜ Raamatukogu lugejateeninduse, kogude paigutuse ja töökorralduse optimeerimine. Jüri Järs, Gerda Koidla, Siret Mikumets, Taimi Nurmiste, Tuuliki Tõiste
- Infootsingukursused veebikeskkonnas. Juht: Taimi Nurmiste
- Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine. Juht: Jüri Järs.

2. Teema: Eesti tehnikaartiklite ja TTÜ teadusbibliograafia koostamine. Teema juht: Signe Jantson.

3. Teema: TTÜ ajaloo alased uuringud. Teema juht: Signe Jantson

4. Teema: Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris. Vahur Mägi.

Doktorantuuris õppijate doktoritööteemad:

5. Teema: Raamatukaubandus Eestis 1850-1940. Signe Jantson. (doktorant, Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituut).

6. Teema: Raamatukogu elektrooniline keskkond: finantseerimine, kulud ja kasutamine. Kate-Riin Kont (doktorant, Estonian Business School)

7. Teema: Ajakäituri tegevuspõhine kuluarvestus raamatukogutöö efektiivsuse hindamisel: meetodi rakendamise võimalused ja vajalikkus ülikooliraamatukogudes. Kate-Riin Kont (doktorant, Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituut)

8. Teema: 18. sajandil ja 19. sajandi esimesel poolel Eesti ilmunud harduskirjandus. Marita Paas (doktorant, Tartu Ülikool)

9. Teema: LVCREC(IA) VENVS IVDITT. Ajalooline raamatuköide Tallinnas 1500-1600. Liia Rebane (doktorant, Helsingi Ülikooli kunstiajaloo osakond)
10. Teema: Juhtimine ja majanduslik efektiivsus avalik-õiguslikus organisatsioonis (raamatukogu näitel). Signe Jantson (doktorant, Tallinna Tehnikaülikool)

2.5 Raamatukogu T&A finantseerimise tähtsaim allikas on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt teadusraamatukogu tegevuskuludeks eraldatud raha.

2.6 T&A-ga seotud tunnustused (va punktis 2.3 toodud tunnustused), ülevaade teaduskorralduslikust tegevusest, teadlasmobiilsusest, hinnang teadustulemustele.

Teadus- ja arendustööga seotud tunnustused

Ainespetsialist Maie Pihlaka loodud keemiaalane erialainfokursus e-õppena Moodle keskkonnas sai TTÜ Avatud Ülikooli tunnustuse osaliseks.

Ülevaade teaduskorralduslikust tegevusest:

TTÜ on mitmete rahvusvaheliste koostöövõrgustike liige. Raamatukogu osaleb kahes koostöövõrgustikus raamatukogude töögrupis:

- Konsortsium BALTECH (University Consortium in Science and Technology);
- UNICA (Institutional Network of the Universities from the Capitals of Europe).

Gerda Koidla on UNICA Scholarly Communication Grupi 2012. aasta seminari ettevalmistamise tuumikgrupi liige.

Kollektiivliikmena osaleb Raamatukogu Bibliotheca Balticas (Baltic Sea Area Libraries Association).

Raamatukogu töötajad on järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide liikmed:

Signe Jantson - Nordic Research School in Library and Information Science (NORSLIS)

Signe Jantson ja Marita Paas - The Nordic-Baltic-Russian Network on the History of Books, Libraries and Reading (HIBOLIRE)

Jüri Järs - International Association of Users and Developers of Electronic Libraries and New Information Technologies

Jüri Järs - European Library Automation Group (ELAG)

Jüri Järs - International Association of Technological University Library (IATUL)

Jüri Järs - Special Interest Group for Library Organisation and Quality Management (IATUL SIG LOQUM)

Jüri Järs ja Gerda Koidla - European Association of Distance Teaching Universities. Library and Learning Support Working Group (EADTU)

Vahur Mägi - Rahvusvaheline Tehnikaajaloo Komitee (ICOHTEC)

Raamatukogu 16 töötajat osales 26 Eesti-sisese komisjoni/töörühma, nõukogu jms. tegevuses:

- ELNET Konsortsiumi kaheksa töörühma töös osales 10 töötajat:
  - TTÜ volitatud esindaja ELNET Konsortsiumis Jüri Järs
  - andmebaas ISE töörühmas Signe Jantson
  - digiteerimise ja mikrofilmimise töörühmas Katri Mägi
  - kataloogimise ja nimenormandmete töörühmas Tiiu Tammaru, Viivi Verte
  - teenuste töörühmas Ave Janu (esimees), Hilja Rikmann, Tuuliki Tõiste
  - ühishangete töörühmas Kate-Riin Kont, Jüri Järs

liigitamise ja märksõnastamise töörühmas Malle Lang
haldurite kogus Ave Janu ja Jüri Järs

- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu töös osales 9 töötajat:
juhatuse liige Ave Janu (esinaine asetäitja)
kogude toimkonnas Kate-Riin Kont, Raina Rohumaa
liigitamise ja märksõnastamise toimkonnas Malle Lang (juhatuse kaasesimees)
ERÜ usaldusisik Gerda Koidla
Eesti raamatukogunduse biograafilise andmebaasi toimetuskolleegiumis Marita Paas
terminoloogiatoimkonnas Kate-Riin Kont
vanaraamatu toimkonnas Marita Paas, Liia Rebane
kutsekomisjonis Jüri Järs (tööandjate esindaja)
- Eesti Hoiuraamatukogu Nõukogus Hilja Rikmann
- HTMi Teadusraamatukogude Nõukogus Jüri Järs (aseesimees)
- Ajakirja “Raamatukogu” toimetuskolleegiumis Gerda Koidla
- Eesti Rahvusraamatukogu standardimise ekspertnõukogus Aiki Tibar
- Eesti Lugemisühingus Signe Jantson
- Tallinna Ülikooli Infoteaduste instituudi nõukogus Jüri Järs
- Tallinna Ülikooli Sotsiaalteaduste valdkonna nõukogus Signe Jantson
- SA Archimedese Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri ajakirjanduse ja infolevi õppekava hindamise eksperttöörühmas Kate-Riin Kont
- Teadusajaloo ja Teadusfilosoofia Eesti Ühenduses Vahur Mägi
- Eesti teaduse biograafilise leksikoni ekspert tehnikateaduste alal – Vahur Mägi

Ülevaade teadlasmobiilsusest

Raamatukogu töötajad viibisid 25 korral lähetuses välismaal:

1. Anneli Gering 7.-9.12.2011 Riias ja Vilniuses Euroopa Komisjoni Eesti esinduse korraldatud ED ja EDC õppereisil
2. Katri Mägi 27.11.-2.12.2011 Müncheni Tehnikaülikoolis koolitusel “International Week” Erasmus programmi raames
3. Tuuliki Tõiste 27.11.-2.12.2011 Müncheni Tehnikaülikoolis koolitusel “International Week” Erasmus programmi raames
4. Gerda Koidla 16.-18.10.2011. Leedus, Trakais 9. Balti raamatukoguhoidjate kongressil CoBal9 “Reading in Digital Age: New Partnership and Services”
5. Liia Rebane 17.-24.08.2011 Belgias tutvumas Gallo-Romano muuseumiga
6. Ave Tarvas 17.-24.08.2011 Belgias tutvumas Gallo-Romano muuseumiga
7. Vahur Mägi 1.-7.08.2011 Inglismaal, Glasgow’s ettekandega Rahvusvahelise Tehnikaajaloo Komitee (ICOHTEC) 38. sümposiumil
8. Kate-Riin Kont 9.-18.07.2011 Itaalias, Napolis, ettekandega konverentsil “The Seventh International Critical Management Studies Conference” DoRa stipendiumiga
9. Signe Jantson 9.-21.07.2011 Itaalias, Napolis, ettekandega konverentsil “The Seventh International Critical Management Studies Conference” Kr. Jaagu stipendiumiga
10. Signe Jantson 28.06.-3.07.2011 Inglismaal, Manchesteris, Salfordis ettekandega konverentsil “Evidence Based Library and Information Practice (EBLIP6) Erasmus programmi raames

11. Kate-Riin Kont 28.06.-3.07.2011 Inglismaal, Manchesteris, Salfordis ettekandega konverentsil "Evidence Based Library and Information Practice (EBLIP6) Erasmus programmi raames
12. Gerda Koidla 19.-21.06.2011 Brüsselis UNICA Scholarly Communication tuumikgrupi koosolekul
13. Kate-Riin Kont 23.-27.05.2011 Ateenas ettekandega konverentsil "Qualitative and Quantitative Methods in Libraries" DoRa täieliku stipendiumiga
14. Signe Jantson 21.-29.05 Ateenas konverentsil "Qualitative and Quantitative Methods in Libraries"
15. Gerda Koidla 29.05-3.06.2011 Varssavis kaasettekandega 32. IATUL-i aastakonverentsil "Libraries for an Open Environment: strategies, technologies and partnership"
16. Gerda Koidla 15.-20.05.2011 Norras, Porsgrunnis koolitusel "International week in Telemark University College" ERASMUS programmi raames
17. Tuuliki Tõiste 8.-13.05.2011 Vilniuses koolitusel "International non-teaching week at Vilnius Gediminas Technical University" ERASMUS programmi raames
18. Liia Rebane 6.05.2011 Helsingis Soome Kunstiteadlaste Liidu foorumil
19. Ave Tarvas 6.05.2011 Helsingis Soome Kunstiteadlaste Liidu foorumil
20. Liia Rebane 11.-12.04.2011 Helsingis Aalto Ülikoolis seoses näituseprojektiga
21. Ave Tarvas 11.-12.04.2011 Helsingis Aalto Ülikoolis seoses näituseprojektiga
22. Katrin Bobrov 07.-09.02.2011 Riias BALTECHi seminaril "Academic Publishing and Bibliometrics"
23. Küllike Märtnmaa 07.-09.02.2011 Riias BALTECHi seminaril "Academic Publishing and Bibliometrics"
24. Liia Rebane 23.-24.01.2011 Helsingis Soome Rahvusmuuseumi konverentsil
25. Ave Tarvas 24.01.2011 Helsingis Soome Rahvusmuuseumi konverentsil

Koondhinnang raamatukogu teadusnõukogus kinnitatud teadus- ja arendusteemadele

Teema: Raamatukogu- ja infoteeninduse tulemuslikkus.

Alateema: TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuur.

Uuringu eesmärgiks on anda ülevaade TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuurist ja anda sellele hinnang. OCAI (Organisational Culture Assessment Instrument) meetodikal põhineva ankeetküsitluse vastuste põhjal tehti tulemuste analüüs. Valmis käsikirjaline materjal (38 lk) "Organisatsioonikultuuri tüpologia Cameron-Quinni mudeli põhjal ja organisatsioonikultuuri hindamine TTÜ Raamatukogus OCAI mõõdikuga" ja artikkel "Organisatsioonikultuuri hindamine TTÜ Raamatukogus OCAI mõõdikutega" erialajakirja "Raamatukogu" 2012. a. esimesse numbrisse.

Alateema: TTÜ Raamatukogu väärtuse hindamine.

Uuringu eesmärgiks on mõõta Raamatukogu majanduslikku mõju, tema väärtust. Võrreldakse Raamatukogu kulusid teenuste väärtusega, mida lugejad raamatukogust saavad. Koostati ankeet lugejate küsitlemiseks, küsitlus toimub 2012. aastal.

Alateema: TTÜ Raamatukogu lugejateeninduse, kogude paigutuse ja töökorralduse optimeerimine.

Lugejateeninduses võeti teeninduse edendamiseks kasutusele mitmeid uuenduslikke lahendusi ja rakendusi. Valmis uus individuaal- ja rühmatööruumide reserveerimissüsteem, mis võimaldab alates

sügisest lugejail ise endale raamatukogu kodulehe kaudu tööruume broneerida. Kuna WiFi leviala kõikjal raamatukogus võimaldab lugejail kasutada ka oma sülearvuteid, võttis Overall printimise pakkumise laiendusena kasutusele Pilveprindi teenuse. Printimise paremaks pakkumiseks ühendati printeritega ka 24 terminalarvutit erinevatel teeninduskorrustel. Infolaua lugejakuvarile valmis kevadel uus kujundus, mis võimaldab nüüd lugejal külastust registreerides kohe näha ka oma staatust – kõik korras, kaart aegunud, võlgnevus tasumata. Kuna lugejatel tekkis probleeme uue, 2011. aastal välja antud ID-kaardiga külastusi registreerides ja laenutusautomaatides laenutusi vormistades, tuli lahendused leida: Overallil valmis uus ELNET-ID tarkvara, mis aasta lõpus vastu võeti, soomlased (Mikro-Väyla OY) uuendasid oma laenutusautomaatide tarkvara, mis võeti kasutusele septembris.

Alateema: Infootsingukursused veebikeskkonnas.

Bakalaureuseõppe koolituse läbis kokku 1649 üliõpilast (koolituse maht 542 tundi), sellest kohustusliku kursuse "Infootsioskused" (üleülikoolilise õppeaine "Õpingukorraldus" raames) läbis 1228 üliõpilast, erialainfo otsingut õpetati 48 keemiateaduskonna üliõpilasele, teadusinfoallikate kasutamist 133 sotsiaalteaduskonna üliõpilasele. 240 välisüliõpilasele korraldati sissejuhatav loeng orientatsioonipäevade raames. Koolitati 297 magistranti ja doktoranti. Kokku läbis infotsingukoolituse 1946 üliõpilast. Neile viidi läbi kokku 681 tundi loenguid ja praktilisi harjutusi. Väljaspool õppekava (kaasatud õpe) läbis koolituse 274 üliõpilast, õppejõudu ja raamatukogu töötajat ning 75 tehnikagümnaasiumi õpilast. Koolitusi tellisid keemia-, mehaanika-, majandus- ja sotsiaalteaduskond ning rahvusvaheliste suhete osakond.

Keemia-alased erialainfokursused toimusid 2011. aastal esmakordselt e-õppena Moodle keskkonnas. Kursus sai TTÜ Avatud Ülikooli tunnustuse osaliseks.

2011. aastal korraldati senisest enam õppekavaväliseid koolitusi. Ühe suurema üritusena toimus noorteadlastele seminar "Kas teadust saab mõõta".

Alateema: Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine.

Teema hõlmab infosüsteemi ja e-raamatukogu projekteerimist, tarkvaralahenduste väljatöötamist, testimist ja rakendamist. Seadistati raamatukogu uus tulemüür, vanadel serveritel paiknenud rakendused installeeriti uuele virtuaalserverile, vahetati välja vanad infokioskite terminalid ja võeti kasutusele uus kesksel haldust võimaldav tarkvara. Koostöös ID-Baltiga täiustati avakogude inventuuri tarkvara. Pääs las külastuse registreerimisel lugejale kuvatav info sai uue sisu ja kujunduse. Täiustati raamatukogu veebisaiti, loodi TTÜ Muuseumi koduleht. Infokioski tarkvaraliides muudeti kakskeelseks (eesti ja inglise), lisati rühmatöö ruumide ja individuaalkabiinide broneerimise moodul ning link ISE andmebaasi. Digikogu struktuuri lisati uus rubriik TTÜ struktuuriüksuste teadus- ja arendustegevuse aruannete jaoks. Täiustati lugejakoolituse tarkvarakeskkonda ja avaliku helisüsteemi tarkvara.

Teema: Ühiskond ja raamatukogu.

K. Kikas kirjutas monograafia teemal "Ühiskond ja raamatukogu". Monograafia maht on 7,8 autoripoonat. Monograafia ilmus trükist 2011. aastal. Töös vaadeldakse raamatukogude ja raamatukogunduse arengut kogu informatsioonitegevusega seoses ning käsitletakse seda ka kui ühiskondliku arengu ühte aspekti.

Teema: TTÜ teadusbibliograafia ja Eesti tehnikaartiklite retrospektiivbibliograafia koostamine.

Teema raames toimub TTÜ väljaannete ja TTÜ töötajate publikatsioonide kohta andmete kogumine, bibliografeerimine, märksõnastamine ja liigitamine ning nende kirjade sisestamine andmebaasi. TTÜs kaitstud doktori- ja kandidaaditööde, TTÜ-s enne 1945. aastat kaitstud magistratööde ning TTÜ töötajate pärast 1973. aastat mujal kaitstud väitekirjade andmebaasi täiendamine. Eesti ajakirjades ja kogumikes avaldatud tehnikaartiklite retrospektiivne bibliografeerimine,

märksõnastamine ja liigitamine ning nende kirjade sisestamine andmebaasi. Trükinimestike koostamine ja publitseerimine. Teema-, isiku- ja faktipäringutele vastamine ja andmebaasidest väljavõtukogumite koostamine. TTÜ õppejõudude ja teadurite isikuloolise faktiandmebaasi täiendamine arhiivimaterjalide ja muude allikate põhjal, isikuloolise sisuga trükiste koostamine ja publitseerimine. TTÜ väljapaistvate isikute arhiivide läbitöötamine ja korrastamine. Selleks vajalike andmebaasirakenduste ning otsisüsteemide väljatöötamine ja arendamine..

Andmebaasi PUBL sisestati aasta jooksul 2403 kirjet, kokku on andmebaasis 46 253 kirjet. Andmebaasi alusel koostati TTÜ 2010. aasta publikatsioonide nimestik (1634 kirjet), mis ilmus 2011. aastal TTÜ aastaraamatus. Nimestik pandi välja ka raamatukogu veebilehele.

Kahro, E., Vahtra, M. (koost.). Publikatsioonid : [bibliograafianimestik] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2010. [Tallinn] : TTÜ kirjastus, c2011. lk. 341-476. (Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat ; 18)

Andmebaasi DISS – aastatel 1939-1999 TTÜ-s kaitstud doktori- ja kandidaaditööd - alusel jätkus trükinimestiku ettevalmistamine.

Kuna raamatukogu on **Eesti Teadusinfosüsteemis ETIS** TTÜ publikatsioonikirjete lõppkinnitaja. kinnitati 2011. aastal 1872 publikatsioonikirjet.

Eesti artiklite andmebaas ISE. TTÜ raamatukogu bibliograafiaosakonna ülesandeks on Eesti raamatukogude ühisandmebaasis ISE bibliografeerida andmeid 11 Eesti tehnikaajakirjast ja ühest ajalehest ning artiklid 2010-2011. aastal ilmunud kaheksast TTÜ kogumikust. Kokku sisestati 970 uut bibliograafiakirjet. TTÜ Raamatukogu haldab andmebaasi TEHNIKA skooopi.

Eesti tehnikaartiklite retrospektiivbibliograafia koostamine

2011. a. ilmus viimane osa neljaosalisest tehnikaartiklite bibliograafiast aastate 1918-1944 kohta. Viimases osas on 1941-1944 ilmunud tehnikaartiklite bibliograafia ja registrid aastate 1918-1944 kohta.

Teema: TTÜ ajaloo alased uuringud.

Teema hõlmab TTÜ ainelise materjali kogumist, TTÜ arhiivkogu komplekteerimist, kogutud materjali süstematiseerimist ja säilitamist. Lisaks sellele kuulub siia talletatud materjalide uurimine ning nende põhjal TTÜ ainelistel ajaloolistel trükiste väljaandmine. Kogutud materjali põhjal koostati 21 TTÜ-d ja TTÜ töötajaid tutvustavat näitust ning avaldati 3 isikubibliograafiat. Korraldati suuremahuline näitus “Poole sajandiga ühiselamust ülikoolilinnakuks”. Näituse eesmärgiks oli tutvustada ülikoolilinnaku arengulugu ideest teostuseni, kajastades nii realiseerunud kui realiseerimata projekte ja ideid, samuti tulevikuplaane. Näitus nõudis mahukat lisatööd, pikemat ettevalmistust ja lisafinantseeringut. Näituse koostamist toetas Eesti Kultuurkapital (640€).

Aruandeaastal avaldati 3 isikubibliograafiat:

- Akadeemik Aleksander Voldek 100. / [... toimetanud Katrin Bobrov ... jt. ; kujundanud Tiia Eikholm ; fotod: Viivi Ahonen] Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus], 2011.
- Emeriitprofessor Juha Kallas : bibliograafia / [koostanud ja toimetanud: Katrin Bobrov ... jt.]. Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus], 2011.
- Rein Kuusik / [koostanud Katrin Bobrov ; toimetanud Katrin Bobrov, Signe Jantson ; kujundanud Tiia Eikholm]. Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus], 2011

Teema: Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris.

Teema raames selgitati Eesti insenerkonna tekke, vaimsete tööspidamiste kujunemise ja ühiskondliku sidususe probleeme. Riigi algusaastatel tuli läbi ajada erakordselt nappide tehniliste jõududega. Eesti inseneriharidus sündis erinevatelt teaduslikelt koolkondadelt (Riia, Peterburi, Saksa, Inglise jt) saadud arengimpulsside koostoimel, ulatudes olude sunnil varsti omakorda mõjutama tehnilise mõtte edenemist paljudes paikades üle kogu maailma. Sellega kaasnevalt

selgitati eesti tehnilise oskuskeelee osa eestlaste tehnilise meelelaadi süvendamisel. Ka oli vaatluse all inseneriühenduste ja kutseorganisatsioonide koht riigi majandusliku potentsi kindlustamises. Ilmus rida artikleid ajakirjades „Akadeemia“, „Inseneria“, „Baltic Journal of European Studies“ jm, avaldati koostöös Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskusega kogumik „Eesti teadlased ja insenerid välismaal“ ning esineti ettekandega Rahvusvahelise Tehnikaajaloo Komitee (ICOHTEC) aastakonverentsil Glasgow' Ülikoolis.

Teema: Raamatukaubandus Eestis 1850-1940.

Signe Jantson. (Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituudi doktorant). Uurimuse eesmärgiks on välja selgitada raamatukaubanduse peamised arengusuunad ja vormid Eestis aastatel 1865-1940, analüüsida raamatukaubanduse korraldust ning kaupluste võrgu kujunemist, iseloomustada raamatukaupluste omanikke ja nende tegevust. Uurimus keskendub isikuloolistele ja faktiandmetele kõrval raamatukaubanduse kui kaubandusharu ajaloolise arengu jälgimisele Eestis, analüüsides seda Euroopa arengute kontekstis.

Uuritava materjali põhjal on kavandatud doktoritöö pealkirjaga “Raamatukaubandus Eestis 1850-1917”. Doktoritöö läbis aruandeaastal TLÜ Infoteaduste instituudi arutelu ning on peale paranduste sisseviimist valmis eelkaitsmisele esitamiseks.

Teema: Ülikooliraamatukogu roll kõrghariduse kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisel

S. Jantson ja K.-R. Kont

(Teadusteema ei kajastu TTÜ teadustööde registries)

Projekti eesmärgiks on kogemuste vahetuse ja läbiviidavate uuringute kaudu leida parim rakendatav mudel ülikooli raamatukogu edukaks (teenuste kvaliteet) ja efektiivseks (eesmärgiks ressurside parem ja efektiivsem kasutus) toimimiseks, mis läbi on ühtlasi võimalik parendada kogu kõrghariduse kvaliteeti.

Uuringu esimeses osas viiakse läbi ankeetküsitlus ülikoolide raamatukogude töötajatele, selgitamaks välja nende hoiakud töö korralduse ja tulemuslikkuse hindamise kohta. Raamatukogutöötajatele orienteeritud küsimustiku eesmärgiks on enne TDABC meetodikal põhineva pilootuuringu juurde asumist välja selgitada hinnangud töökorralduse ja töö tulemuslikkuse hindamise kohta. Aruandeaasta lõpul viidi küsitlus läbi TTÜRs, TLÜARs, EKARs, EMARs.

Saadud tulemustele taustaandmete saamiseks võrreldakse uuringu teises osas küsitluse tulemusi raamatukogutöö tulemuslikkusega seotud statistiliste näitajatega.

Aruandeaastal avaldati kolm artiklit (vt. p. 2.8)

Esineti kolme ettekandega:

- Jantson, S., Kont, K.-R. Using Qualitative and Quantitative Methods in Cost Accounting Researches of Libraries – konverentsil “Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQL 2011)” 24-27.05.2011 Ateenas.
- Jantson, S., Kont, K.-R. Activity-Based Costing (ABC) and Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC): Applicable Methods for EBLIP? – konverentsil “6th Evidence Based Library and Information Practice (EBLIP6)” 27-30.06.2011 Salford, Greater Manchester
- Jantson, S., Kont, K.-R. Activity-Based Costing (ABC) and Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC) – konverentsil “CMS7 Conference 2011” 11-16.07.2011 Napoli.

Enesehinnang

2011. aastal oli raamatukogu teadus- ja arendustöö tulemuslik.

Teema “Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine” raames moderniseeriti raamatukogu IT infrastruktuuri, arendati edasi olemasolevaid tarkvaralahendusi ja võeti kasutusele rida uusi.

Teema “TTÜ teadusbibliograafia ja Eesti tehnikaartiklite retrospektiivbibliograafia” koostamine raames ilmus viimane osa neljaosalisest tehnikaartiklite bibliograafiast aastate 1918-1944 kohta. Aktiivselt tegutseti TTÜ ajaloo uurimisel – koostati kolm isikubibliograafiat ja korraldati ulatuslik näitus tehnikaülikooli aastapäevaks.

Teemal: “Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris” avaldati rida artikleid ajakirjades ja ilmus artiklikogumik eesti teadlastest ja inseneridest välismaal.

2.8 Raamatukogu töötajate poolt avaldatud sihtfinantseeritava teadusteema taotlemisel arvestatavad eelretsenseeritavad teaduspublikatsioonid (*ETIS klassifikaatori alusel 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ja 5.1*).

1.1

Kont, K.-R. Developments in Usage and Acquisitions of Scientific Information in the Baltic States' Leading Technical University Libraries: Past Trends and Current Challenges // Journal of Baltic Studies, (2011) 42(4), 537 – 551

1.2

Kont, K.-R.; Jatson, S. Activity-Based Costing (ABC) and Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC): Applicable Methods for University Libraries? // Evidence Based Library and Information Practice, (2011) 6(4), 107 - 119.

Rebane, L. Über die neuzeitliche Einbandkunst am Beispiel eines Einbands von Kaspar Meuser // Einbandforschung : Informationblatt des Arbeitskreises für die Erfassung, Erschließung und Erhaltung Historischer Bucheinbände (AEB) (2011) 29, S. 38-51.

3.1

Jantson, S., Kont, K.-R. (2011). Using Qualitative and Quantitative Methods in Cost Accounting Researches of Libraries // Qualitative and Quantitative Methods in Libraries: theory and applications: proceedings of the international Conference on QQML 2011 (9).Elsevier [ilmumas]

3. Struktuuriüksuse infrastruktuuri uuendamise loetelu.

2012. aastal infrastruktuuri ei uuendatud eelarvevahendite nappuse tõttu.

Jüri Järs
Raamatukogu direktor